

4.4. Paragraaf Financiering

Om investeringen te kunnen doen wordt meestal geleend. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen wordt op basis van de geldende rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt en de te verwachten liquiditeitsbehoefte een financieringsconstructie gekozen, die aansluit bij de financieringsbehoefte en in de pas loopt met de wettelijke voorschriften.

In de 'Paragraaf Financiering' lichten we de financieringsfunctie van de gemeente Steenwijkerland voor de jaren 2025-2028 toe. We gaan in op zowel de algemene ontwikkelingen als de ontwikkelingen in onze gemeente. De algemene ontwikkelingen betreffen de renteontwikkelingen en de wet- en regelgeving. De specifieke ontwikkelingen omvatten de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente.

Ambitie

Het doel is een optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven op korte en lange termijn. Om dit goed uit te voeren, wordt gekeken naar de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het financieringsstatuut.

Doelstellingen

Bij de begroting wordt een keuze gemaakt welke investeringen er op korte en lange termijn plaatsvinden. Het is vervolgens onze taak om deze investeringen conform de kaders te financieren. We beperken ons tot de publieke taak en hanteren hierbij de volgende doelstellingen:

1. Er is voldoende financiering op korte en lange termijn; zodoende kunnen wij te allen tijde aan onze betaalverplichtingen voldoen.
2. De risico's die aan financiële transacties verbonden zijn worden beheerst en beperkt. Te denken valt onder andere aan renterisico's, koersrisico's en debiteuren-/crediteurenrisico's.
3. De rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt.
4. De interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze financiële middelen komen (bijvoorbeeld door verkoop van gronden of door het aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we de middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijvoorbeeld opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten).

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders van de Wet fido en de Wet Hof. Om vooral de financieringsrisico's te beperken, staan in de Wet fido twee instrumenten genoemd, waarmee we te maken hebben, te weten de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden, aflossingen en rentelasten van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk wordt afgesloten met het risico van snel oplopende rentelasten.

Met behulp van de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

Op een begrotingstotaal van € 178,7 miljoen in 2025 bedraagt de renterisiconorm voor onze gemeente € 35,7 miljoen. In 2025 vindt voor een bedrag van € 5,5 miljoen aan aflossingen van bestaande leningen plaats. We kunnen nog een nieuwe lening aantrekken voor een bedrag van € 30,2 miljoen.

	bedragen x € 1.000			
Renterisiconorm	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Renterisico vaste schulden				
Renteherzieningen (o/g)	-	-	-	-
Betaalde aflossingen	5.494	5.413	5.423	5.433
Renterisico vaste schulden	5.494	5.413	5.423	5.433
Toegestane renterisico norm				
Omvang begroting (=grondslag)	178.728	160.288	158.831	158.596
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%	20%	20%	20%
Toegestane renterisiconorm	35.746	32.058	31.766	31.719
Toets renterisico norm				
Ruimte onder renterisiconorm	30.251	26.645	26.344	26.287
Overschrijding renterisiconorm				

Kasgeldlimiet

In verband met het beperken van renterisico's op de korte schuld moeten gemeenten voldoen aan de kasgeldlimiet. Dit betekent dat de korte schuld voor gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) mag bedragen. De korte schuld bestaat uit de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar en de schuld op de rekening-courant. Deze opgenomen gelden zijn bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. In 2025 bedraagt de limiet voor de gemeente Steenwijkerland € 15,2 miljoen. In verband met regelgeving is het niet toegestaan om meer dan 2 kwartalen achter elkaar de kasgeldlimiet te overschrijden.

Debiteuren-/crediteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft de Nederlandse staat minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld. Schatkistbankieren is ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect op de omvang van de EMU-schuld. Depositotarieven en inleentarieven worden geharmoniseerd.

De Wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities. Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Voor

gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 2% met een minimum van € 1.000.000. Voor de gemeente Steenwijkerland geldt in 2025 als drempel 2% van € 178,8 miljoen, ofwel € 3,6 miljoen. Wij mogen dus een positief rekening-courantsaldo hebben van afgerond € 3,6 miljoen, voordat deze middelen worden afgeroomd aan de schatkist.

Leningenportefeuille

In de gemeente Steenwijkerland werken we met totaalfinanciering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering apart een lening wordt afgesloten. Investerings worden gefinancierd vanuit het totaal van eigen vermogen (reserves) en het lang vreemd vermogen (aangetrokken leningen). Bij projecten van grote omvang kan het zijn dat het systeem van totaalfinanciering wordt losgelaten. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een project waarbij er sprake is van een verschil tussen juridisch en economisch eigenaar van een activa.

	bedragen x € 1.000			
Ontwikkeling leningenportefeuille o/g	2025	2026	2027	2028
Schuldrestant per 1 januari	67.272	61.777	56.365	50.942
Nieuw aangetrokken leningen	-	-	-	-
Extra aflossingen	-	-	-	-
Reguliere aflossingen	5.494	5.413	5.423	5.433
Schuldrestant per 31 december	61.777	56.365	50.942	45.510
Verschuldigde rente	1.220	1.106	991	876
Gemiddeld rentepercentage	1,98%	1,96%	1,95%	1,93%

In het overzicht zijn meegenomen de opgenomen leningen, die zijn doorgesluisd naar woningcorporatie Wetland Wonen Groep. De restschuld van deze doorgesluisde leningen bedraagt per 1 januari 2025 € 3,5 miljoen. Alle leningen zijn opgenomen bij de BNG Bank. In 2025 moet een totaalbedrag van afgerond € 1,220 miljoen worden betaald wegens verschuldigde rentekosten. Dit is inclusief de rentelasten van € 0,148 miljoen voor de doorgesluisde leningen aan Wetland Wonen en transitorische rente. Wij lopen een risico als de woningcorporatie haar betalingsverplichtingen niet nakomt. Het Waarborgfonds Sociale Woningen staat garant voor de betalingen van rente en aflossingen van 3 van de 5 verstrekte leningen.

Rentetoerekening

Sinds 2018 wordt de rekenrente volgens een vaste formule berekend en kan deze niet meer vrij worden bepaald. De invloed op het renteresultaat is vanaf dat moment beperkt tot de keuze om wel of geen rente over het eigen vermogen te berekenen. De omvang van de rente die over het eigen vermogen mag worden berekend, is met ingang van de begroting 2017 gemaximeerd op het gemiddelde rentepercentage dat de gemeente over haar extern aangetrokken leningen betaalt. Het renteschema is hieronder weergegeven.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(-)	- 1.111	- 1.273	- 2.207
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	231	278	194
Saldo rentelasten en rentebaten		- 880	- 995	- 2.013
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	24	31	51
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	- 177	- 162	- 148
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(-)	177	162	148
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 856	- 964	- 1.962
d1. Rente over eigen vermogen	(-)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(-)	-	-	-
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		- 856	- 964	- 1.962
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(+)	826	1.074	1.537
Renteresultaat op het taakveld treasury		- 30	109	- 425

Kredietrisico's

Dit is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen, c.q. publieke instellingen die in voorkomende gevallen in financiële problemen kunnen komen. Onze gemeente heeft naar verwachting in het begrotingsjaar 2025 in beperkte mate te maken met kredietrisico's. De totale omvang van deze leningen per 1-1-2025 bedraagt bijna € 5,7 miljoen (excl. de startersleningen). De ontwikkeling van de verstrekte leningenportefeuille ziet er als volgt uit.

bedragen x € 1.000

Verstrekte leningen	2025	2026	2027	2028
Enexis Holding N.V.	1.016	1.016	1.016	1.016
Wetland Wonen Groep	3.462	3.132	2.793	2.445
N.V. Rova Holding	1.011	1.011	1.011	1.011
Div. verstrekte hypotheek gemeentepersoneel	3	-	-	-
Duurzaamheidsleningen maatsch. instellingen ca.	97	84	71	58
Duurzaamheidsleningen particulieren	98	87	77	67
<i>Startersleningen</i>	4.293	4.293	4.293	4.293
Totaal verstrekte leningen	9.979	9.624	9.261	8.890
Rentevergoeding	245	231	217	202
Gemiddeld rentepercentage	2,45%	2,40%	2,34%	2,27%

Voor 2025 is een rentevergoeding van afgerond € 0,245 miljoen begroot. Hieronder is dit bedrag gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Ontvangen rente	Begroting 2025
Enexis Holding N.V.	14
Wetland Wonen Groep	148
N.V. Rova Holding	81
Duurzaamheidsleningen maatsch.instellingen ca.	1
Duurzaamheidsleningen particulieren	-
Totaal ontvangen rente	245

Financiering

Binnen de gemeente wordt een omslagrente in rekening gebracht bij de investeringen en de projecten van 1,0%. Door een wijziging in de BBV voorschriften geldt vanaf 2025 voor de grondexploitatie hetzelfde rentepercentage van 1,0%. Deze omslagrente is berekend op basis van het investeringsvolume 2025 (inclusief restantkredieten) en bestaat uit de werkelijk betaalde en ontvangen rente. Indien in de loop van het begrotingsjaar de werkelijke rente sterk afwijkt (>25%) dan is een correctie verplicht voorgeschreven.

Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de afschrijvingen ten laste van de exploitatierekening en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. De boekwaarde van de investeringen en uitgezette leningen wordt per 1 januari 2025 geraamd op € 160 miljoen.

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Boekwaarde				
Boekwaarde vaste activa incl. voorraden	146.209	166.167	174.855	181.383
Boekwaarde leningen u/g/kapitaalverstrekkingen	13.929	13.574	13.212	12.840
Totaal boekwaarde	160.138	179.741	188.067	194.223
Aanwezige financieringsmiddelen				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	27.973	22.542	20.933	20.727
Bestemmingsreserves	11.792	11.642	11.642	11.642
Totaal eigen vermogen	39.765	34.184	32.575	32.370
Vreemd vermogen				
Voorzieningen	13.407	10.837	10.433	10.834
Langlopende leningen	67.272	61.777	56.365	50.942
Totaal vreemd vermogen	80.679	72.615	66.798	61.776
Totaal financieringsmiddelen	120.445	106.798	99.373	94.146
Financieringstekort (-/-) c.q. overschot (+/+)	- 39.694	- 72.943	- 88.694	- 100.078

Financieringstekort

Bij de aanvang van het begrotingsjaar 2025 ramen wij een financieringstekort van afgerond € 39,7 miljoen. Dit tekort ontstaat doordat de som van de reserves en voorzieningen en de opgenomen geldleningen per 1 januari 2025 lager is dan de boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2025. Nagenoeg alle transacties vinden plaats via de BNG, onze huisbankier. In de dienstverleningsovereenkomst is geregeld dat wij tot een bedrag van € 12 miljoen 'rood' mogen staan. Daarnaast heeft de gemeente een rekening-courantovereenkomst met de Rabobank 'Meppel-Staphorst-Steenwijkerland'.

Prognose Meerjarenbalans¹⁸

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2023	Begroting Ultimo 2024	Begroting Ultimo 2025	MJR Ultimo 2026	MJR Ultimo 2027	MJR Ultimo 2028
Activa						
Vaste Activa						
Immateriële vaste activa	98	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	114.575	145.145	165.144	176.140	184.543	175.526
Financiële vaste activa	10.524	9.539	10.870	10.508	10.136	9.755
<i>FVA: Kapitaalverstrekkingen</i>	<i>1.246</i>	<i>1.246</i>	<i>1.246</i>	<i>1.246</i>	<i>1.246</i>	<i>1.246</i>
<i>FVA: Leningen</i>	<i>9.278</i>	<i>8.293</i>	<i>9.624</i>	<i>9.262</i>	<i>8.890</i>	<i>8.509</i>
<i>FVA: Uitzettingen > 1 jaar</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal vaste activa	125.198	154.684	176.014	186.648	194.679	185.281
Vlottende Activa						
Voorraden	3.936	5.454	3.728	1.420	- 455	98
<i>VR: Bouwgronden in exploitatie</i>	<i>3.837</i>	<i>5.454</i>	<i>3.728</i>	<i>1.420</i>	<i>- 455</i>	<i>98</i>
<i>VR: Overige voorraden</i>	<i>98</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Uitzettingen met een rentetyp. looptijd < 1 jaar	12.324	12.324	12.324	12.324	12.324	12.324
Liquide middelen	1.009	1.009	1.009	1.009	1.009	1.009
Overlopende activa	6.679	6.679	6.679	6.679	6.679	6.679
Totaal vlottende activa	23.947	25.466	23.740	21.431	19.557	20.110
Totaal activa	149.145	180.150	199.753	208.079	214.235	205.391
Passiva						
Vaste Passiva						
Eigen vermogen	57.847	41.868	39.920	35.723	32.325	28.254
<i>EV: Algemene reserves</i>	<i>35.721</i>	<i>27.973</i>	<i>22.542</i>	<i>20.933</i>	<i>20.727</i>	<i>21.504</i>
<i>EV: Bestemde reserves</i>	<i>13.196</i>	<i>11.792</i>	<i>11.642</i>	<i>11.642</i>	<i>11.642</i>	<i>11.642</i>
<i>EV: Reserve rekeningresultaat</i>	<i>8.930</i>	<i>2.103</i>	<i>3.634</i>	<i>- 2.589</i>	<i>- 3.193</i>	<i>- 4.847</i>
<i>EV: Rekeningresultaat naar Algemene reserve</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2.103</i>	<i>5.737</i>	<i>3.148</i>	<i>- 45</i>
Voorzieningen	9.301	13.407	10.837	10.433	10.834	11.368
Vaste Schuld met een rentetyp. looptijd > 1 jaar	57.267	67.272	61.777	56.365	50.942	45.510
Financieringsbehoefte	-	32.873	62.488	80.828	95.404	95.529
Totaal vaste passiva	124.415	155.420	175.023	183.349	189.505	180.660
Vlottende Passiva						
Vlottende schuld met een rentetyp. looptijd < 1 jaar	12.943	12.943	12.943	12.943	12.943	12.943
Overlopende passiva	11.787	11.787	11.787	11.787	11.787	11.787
Totaal vlottende passiva	24.730	24.730	24.730	24.730	24.730	24.730
Totaal passiva	149.145	180.150	199.753	208.079	214.235	205.391

¹⁸ In de prognose meerjarenbalans zijn de saldi van de voorliggende programmabegroting vertaald in de post 'eigen vermogen'. De overlopende activa en passiva zijn constant gelaten ten opzichte van de laatste vastgestelde jaarrekening.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is volgens de BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

De presentatie van de geprognosticeerde balans sluit aan op de balans van de jaarrekening. Deze balans hoeft niet in detail te worden uitgewerkt. In de prognose zitten veel aannames omdat de toekomstige mutaties onzeker zijn. Het vertrekpunt voor deze balans is de jaarrekening 2023 geweest. Bij de prognose van de eindbalans voor de jaren 2025 t/m 2028 is rekening gehouden met de mutaties voortvloeiende uit:

- het investeringsprogramma 2025–2028;
- actualisatie grondexploitaties;
- de mutaties in de reserves en voorzieningen.

EMU-saldo

Om strakker te kunnen sturen op de afspraken die het Rijk heeft gemaakt in Europees verband is de Wet Hof ingevoerd. Deze wet is bedoeld voor de beheersing van de schuldenlast en het begrotingstotaal op rijksniveau. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm.

Gemeenten met een sluitende (meerjaren) begroting hebben niet per definitie ook een sluitende begroting in EMU-termen. De belangrijkste oorzaak is dat het Rijk investeringen aan één jaar toerekent (het zogenaamde kasstelsel) terwijl andere overheden en het bedrijfsleven dergelijke uitgaven via afschrijvingen over meerdere jaren uitsmeren (stelsel van baten en lasten).

Sturingsopties om het EMU-saldo in positieve zin te beïnvloeden zijn het afstoten van activa en passiva die niet tot de 'core business' van een gemeente horen. Als vervolg daarop kan het noodzakelijk zijn keuzes te maken en ambities te beperken als het gaat om het investeringsprogramma. Voor vastgoedobjecten kan daarbij huur of lease een optie zijn.

		bedragen x € 1.000				
Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)		Begroting 2024	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 15.979	- 1.948	- 4.197	- 3.398	- 4.071
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	30.471	19.999	10.996	8.403	- 9.017
3.	(+) Mutatie voorzieningen	4.107	- 2.570	- 404	401	534
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.519	- 1.726	- 2.308	- 1.875	554
5.	(-) Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		- 43.862	- 22.790	- 13.289	- 9.525	4.926

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)	Begroting 2024	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
1. Mutaties financiële activa					
1a. (+) Financiële vaste activa	- 985	1.331	- 362	- 372	- 381
1b. (+) Uitzettingen	-	-	-	-	-
1c. (+) Liquide middelen	-	-	-	-	-
1d. (+) Overlopende activa	-	-	-	-	-
2. Mutaties financiële passiva					
2a. (-) Vaste schuld	42.877	24.121	12.927	9.153	- 5.307
2b. (-) Vlottende schuld	-	-	-	-	-
2c. (-) Overlopende passiva	-	-	-	-	-
3. Verwachte boekwinst					
3a. (-) Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	- 43.862	- 22.790	- 13.289	- 9.525	4.926

bedragen x € 1.000

EMU-SALDO referentiewaarde	Begroting 2024	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
EMU-saldo volgens berekening	- 43.862	- 22.790	- 13.289	- 9.525	4.926
EMU-SALDO referentiewaarde	- 7.573	- 8.148	- 8.148	- 8.148	- 8.148
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde					13.074
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	- 36.289	- 14.642	- 5.141	- 1.377	

Voor 2025 bedraagt de referentiewaarde - € 8,1 miljoen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de EMU-saldi niet binnen de gestelde referentiewaarden blijven. Dit heeft te maken met de geplande investeringen in die jaren. Specifiek geldt voor de overschrijding in 2024 dat deze wordt veroorzaakt doordat de restantkredieten over 2023 zijn overgeheveld naar 2024.

